TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hoàn thiện thể chế xanh, khơi thông nguồn lực cho tăng trưởng bền vững

06:56 26/04/2026

Trong bối cảnh chuyển đổi xanh đang trở thành xu thế phát triển chủ đạo trên toàn cầu, việc hoàn thiện thể chế tài chính xanh, mở rộng kênh dẫn vốn cho năng lượng sạch và nâng cao năng lực thực thi ESG được xem là những trụ cột quan trọng giúp Việt Nam đổi mới mô hình tăng trưởng. Không chỉ là yêu cầu trước mắt, đây còn là bước đi chiến lược nhằm nâng cao sức cạnh tranh của nền kinh tế trong dài hạn.

Tại tọa đàm "Năng lượng sạch - Tài chính xanh: Động lực kép thúc đẩy thực thi ESG và phát triển bền vững", các chuyên gia, cơ quan quản lý và cộng đồng doanh nghiệp đã cùng nhìn nhận những nút thắt hiện nay, đồng thời đề xuất giải pháp để thúc đẩy chuyển dịch năng lượng và hình thành hệ sinh thái tài chính bền vững tại Việt Nam.

Tài chính xanh mở đường cho chuyển dịch năng lượng

Theo các chuyên gia, chuyển đổi năng lượng là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của quá trình tăng trưởng xanh. Tuy nhiên, để phát triển điện gió, điện mặt trời, hạ tầng truyền tải hay công nghệ tiết kiệm năng lượng đều cần nguồn vốn rất lớn, thời gian thu hồi dài và mức độ rủi ro cao hơn so với nhiều lĩnh vực truyền thống. Vì vậy, nếu thiếu các công cụ tài chính phù hợp, quá trình chuyển đổi sẽ khó đạt tốc độ như kỳ vọng.

Dòng vốn xanh được kỳ vọng tạo lực đẩy mới cho chuyển đổi năng lượng và tăng trưởng bền vững

Đại diện Bộ Tài chính cho biết thời gian qua, Việt Nam đã từng bước xây dựng hành lang pháp lý cho tín dụng xanh, trái phiếu xanh và các chương trình hỗ trợ đầu tư bền vững. Nhiều tổ chức tín dụng đã dành nguồn lực cho vay các dự án năng lượng tái tạo, nông nghiệp sạch, sản xuất tuần hoàn và công nghệ thân thiện môi trường.

Dù vậy, quy mô dòng vốn xanh hiện vẫn còn khiêm tốn so với nhu cầu thực tế. Một trong những nguyên nhân là thị trường chưa có hệ thống tiêu chí phân loại dự án xanh đầy đủ và thống nhất. Điều này khiến doanh nghiệp gặp khó trong việc chứng minh điều kiện tiếp cận vốn, trong khi nhà đầu tư cũng thận trọng hơn khi ra quyết định.

Các chuyên gia cho rằng cần sớm hoàn thiện bộ tiêu chí xanh quốc gia, chuẩn hóa cơ chế xác nhận độc lập và công bố thông tin minh bạch theo thông lệ quốc tế. Đây sẽ là cơ sở quan trọng để dẫn dòng vốn vào đúng lĩnh vực ưu tiên, đồng thời hạn chế tình trạng đầu tư mang danh “xanh” nhưng thiếu giá trị thực chất.

Bên cạnh đó, việc phát triển thị trường carbon trong nước, mở rộng quy mô trái phiếu xanh và tăng cường kết nối với các quỹ đầu tư quốc tế sẽ giúp Việt Nam đa dạng hóa nguồn lực cho tăng trưởng xanh. Nếu được vận hành đồng bộ, hệ thống tài chính xanh không chỉ hỗ trợ doanh nghiệp mà còn tạo động lực đổi mới cho toàn bộ nền kinh tế.

ESG trở thành thước đo mới của năng lực cạnh tranh

Song song với yêu cầu về vốn, ESG đang ngày càng trở thành chuẩn mực quan trọng đối với doanh nghiệp trong thời kỳ mới. Các yếu tố môi trường, xã hội và quản trị không còn là tiêu chí mang tính khuyến khích, mà đã trở thành cơ sở để nhà đầu tư, đối tác và thị trường đánh giá năng lực phát triển dài hạn của doanh nghiệp.

Theo các chuyên gia, nhiều quỹ đầu tư quốc tế hiện ưu tiên rót vốn vào doanh nghiệp có chiến lược ESG rõ ràng, hệ thống quản trị minh bạch và cam kết giảm phát thải cụ thể. Điều đó đồng nghĩa, doanh nghiệp đáp ứng tốt các tiêu chuẩn ESG thường có lợi thế hơn trong huy động vốn, mở rộng thị trường và xây dựng thương hiệu.

Xu hướng này đặc biệt rõ tại các ngành xuất khẩu. Khi nhiều thị trường lớn áp dụng yêu cầu về truy xuất nguồn gốc, giảm phát thải và trách nhiệm xã hội trong chuỗi cung ứng, doanh nghiệp Việt Nam buộc phải thích ứng nếu muốn duy trì thị phần. ESG vì thế đang trở thành một phần của năng lực cạnh tranh quốc gia.

Ở góc độ quản trị nội bộ, việc áp dụng ESG còn giúp doanh nghiệp tối ưu chi phí năng lượng, nâng cao hiệu quả vận hành, kiểm soát rủi ro và tăng khả năng chống chịu trước biến động thị trường. Những doanh nghiệp đi trước trong chuyển đổi xanh thường có cơ hội đón đầu xu thế tiêu dùng mới và thu hút nhà đầu tư dài hạn.

Tuy nhiên, khu vực doanh nghiệp nhỏ và vừa vẫn đối mặt không ít thách thức khi triển khai ESG do hạn chế về nguồn lực, thiếu nhân sự chuyên môn và chưa có hệ thống dữ liệu phục vụ báo cáo bền vững. Vì vậy, cùng với nỗ lực của doanh nghiệp, cần có thêm chính sách hỗ trợ đào tạo, tư vấn kỹ thuật và ưu đãi tài chính để mở rộng khả năng tham gia.

Các ý kiến tại tọa đàm cho rằng, trong giai đoạn hiện nay, hoàn thiện thể chế xanh là yếu tố then chốt để dẫn dắt thị trường. Khi chính sách đủ rõ ràng, minh bạch và ổn định, doanh nghiệp sẽ mạnh dạn đầu tư dài hạn, còn dòng vốn trong và ngoài nước sẽ có cơ sở để tham gia sâu hơn vào quá trình chuyển đổi.

Trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng gắn với phát triển bền vững, Việt Nam đứng trước cơ hội lớn để tái định vị mô hình tăng trưởng. Khơi thông nguồn lực cho tài chính xanh, thúc đẩy năng lượng sạch và nâng chuẩn ESG không chỉ giúp đáp ứng cam kết môi trường, mà còn mở ra dư địa tăng trưởng mới cho nền kinh tế trong thập niên tới.

Nam Sơn